

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: - MAY- 2025
SECOND SEMESTER
Subject: Business Management (BCOM19-109)

Date: 10/05/2025

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. A. Answer the Multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Business includes all activities which are connected with _____.
 - a) Purchase of goods
 - b) Sales of goods
 - c) Services
 - d) All of these
2. _____ was the first person who considered Management as a Science.
 - a) Elton Mayo
 - b) Henry Fayol
 - c) F.W. Taylor
 - d) Peter Drucker
3. Knowledge of hardware and software is concerned with _____ skills.
 - a) Analytical
 - b) Computer
 - c) Conceptual
 - d) Administrative
4. Management started when man started living in _____.
 - a) Huts
 - b) Buildings
 - c) Houses
 - d) Groups
5. Hawthorne experiments are divided into _____ phases.
 - a) 4
 - b) 3
 - c) 2
 - d) 5
6. _____ is a new philosophy in Management.
 - a) Organisation
 - b) Motivation
 - c) Planning
 - d) MBO
7. _____ is known as the “Father of Administrative Management”
 - a) Elton Mayo
 - b) Henry Fayol
 - c) F.W. Taylor
 - d) Peter Drucker
8. _____ is a process which includes choosing the best alternative among various alternatives.
 - a) Decision making
 - b) Communication
 - c) Planning
 - d) Controlling
9. _____ is power to make decisions which guides the actions of others.
 - a) Controlling
 - b) Leadership
 - c) Authority
 - d) Decision making
10. _____ is the bridge between the present and the future
 - a) Motivation
 - b) Planning
 - c) Leadership
 - d) Decision Making

11. _____ is a leadership style.
- a) Autocratic
 - b) Democratic
 - c) Free Rein
 - d) All of these
12. _____ sector includes extractive and genetic industry.
- a) Primary
 - b) Secondary
 - c) Tertiary
 - d) None of these
13. _____ are techniques of motivation.
- a) Money
 - b) Quality of working life
 - c) Job enrichment
 - d) All of these

Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)

1. Define the term 'Management'.
2. What is Departmentation?
3. What do you mean by Delegation of Authority?
4. What is the full form of TQM?
5. Define the term 'Planning'.
6. What do you mean by Forecasting?
7. What is Centralisation?

Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)

1. Essential qualities of a good Leader
2. Management of change
3. Functions of Lower Management
4. Elements of Directions
5. Principles of Organisation
6. Levels of Management

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)

- 1 Explain Theory X & Theory Y.
- 2 Explain the process of Decision Making.
- 3 Distinguish between Autocratic and Participative Style of Leadership
- 4 Explain the advantages and limitations of Management by Objectives (MBO)
- 5 What are the aspects of Direction?

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)

- 1 Difference between Traditional Management and Professional Management.
- 2 Elaborate Maslow's Need Of Hierarchy theory in detail.
- 3 Management is a Science, Art and Profession. Explain.
- 4 What is TQM? Explain the advantages and limitations of TQM.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. व्यवसायाशी संबंधित उपक्रम म्हणजे -----.
अ) माल खरेदी
ब) माल विक्री
क) सेवा
ड) या सर्व
२. व्यवस्थापन एक शास्त्र आहे हे प्रथम सांगणारा ---- हा होता.
अ) एलटन मेयो
ब) हॅन्री फेयॉल
क) एफ. डब्ल्यू टेलर
ड) पीटर ड्रुकर
३. हार्डवेअर आणि सॉफ्टवेअरचे ज्ञान-----.
अ) विश्लेषणात्मक कौशल्य
ब) संगणक कौशल्य
क) संकल्पनात्मक कौशल्य
ड) प्रशासकीय कौशल्य
४. व्यवस्थापन तेव्हा सुरु होते जेव्हा मानव --- मध्ये राहायला लागला.
अ) झोपडी
ब) बिल्डींग
क) हाऊस
ड) समूहा
५. हॉर्थार्न प्रयोगाचे विभाजन ---- टप्प्यां मध्ये केले गेले आहे.
अ) ४
ब) ३
क) २
ड) ५
६. ----- हे व्यवस्थापनातील नवीन तत्त्वज्ञान आहे.
अ) सघटना
ब) प्रेरणा
क) नियोजन
ड) एम.बी. ओ
७. ----- यांना प्रशासकीय व्यवस्थापनाचे पितामह असे म्हणतात.
अ) एलटन मेयो
ब) हॅन्री फेयॉल
क) एफ. डब्ल्यू टेलर
ड) पीटर ड्रुकर
८. ----- म्हणजे इतरांच्या क्रियांना मार्गदर्शन करण्याचे निर्णय घेण्याचे सामर्थ्य होय.
अ) निर्णय करणे
ब) संवाद
क) नियोजन
ड) नियंत्रण
९. ----- निर्णय शक्ति आहे जे इतरांचा मार्गदर्शन करते.
अ) अधिकार
ब) नेतृत्व
क) नियंत्रण
ड) निर्णय घेणे
१०. वर्तमान आणि भविष्य यातील --- हा दुवा आहे.
अ) प्रेरणा
ब) नियोजन
क) नेतृत्व
ड) निर्णय घेणे
११. ----- नेतृत्वाची शैली आहे.
अ) हुकुमशाही
ब) लोकशाहीवादी
क) नियंत्रणमुक्त
ड) या सर्व

१२. ----- क्षेत्रामध्ये अनुवांशिक व निष्कर्षक उद्योगांचा समावेश होतो.

अ) प्राथमिक	ब) दुय्यम
क) दर्जा	ड) या सर्व

१३. ----- प्रेरणा तंत्र आहे.

अ) पैसा	ब) कार्यपद्धतीची गुणवत्ता
क) नोकरी संपन्नता	ड) या सर्व

प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. 'व्यवस्थापन' या संज्ञेची व्याख्या द्या.
२. विभागीकरण म्हणजे काय ?
३. 'अधिकार प्रदान' म्हणजे काय ?
४. टीक्यूएम ह्याचे सविस्तर रूप सांगा.
५. 'नियोजन' या संज्ञेची व्याख्या द्या.
६. अंदाज वर्तविणे म्हणजे काय ?
७. 'केंद्रिकरण' काय आहे ?

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४)

(२०)

१. कुशल नेतृत्वाचे गुण
२. बदलाचे व्यवस्थापन
३. कनिष्ठ व्यवस्थापनाची कार्ये
४. निर्देशनाचे घटक
५. आयोजन करण्याचे तत्त्व
६. व्यवस्थापनाची पातळी

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३)

(३०)

१. मॅक ग्रेगोर्सिद्धांत 'क्ष' आणि सिद्धांत 'य'.
२. निर्णय घेण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
३. नेतृत्व स्वयत्त आणि सहभागिता शैली मधील फरक.
४. एम. बी. ओ. चे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
५. दिशादर्शकाचे स्वरूप काय आहे ?

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

(३०)

१. परंपरागत व्यवस्थापन आणि व्यावसायिक व्यवस्थापन यातील फरक स्पष्ट करा.
२. मॅस्लोचा गरज उतरंहीचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.
३. व्यवस्थापन ही एक कला आणि व्यवसाय आहे हे स्पष्ट करा.
४. टीक्यूएम म्हणजे काय ? टीक्यूएम चे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
